

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Електроні методичні рекомендації
до семінарських занять з курсу
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

ОДЕСА
2023

УДК 378:005.584(072)
О-722

Укладач:

Н. В. Нагорна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри кафедри соціальної роботи ОНУ імені І. І. Мечникова

Рецензенти:

М. О. Князян, доктор педагогічних наук, професор кафедри французької філології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

М. В. Ткаченко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

*Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету психології та соціальної роботи ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 7 від 14 червня 2023 р.*

Освітній менеджмент та моніторинг якості освіти
О-722 [Електронний ресурс] : електрон. метод. рекомендації до семінарських занять з курсу для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 "Освітні, педагогічні науки" / уклад. Н. В. Нагорна. – Одеса, 2023. – 33 с. – 0,3 МБ.

Методичні рекомендації містять методичні матеріали до семінарських занять, рекомендацій до виконання практичних завдань та самостійної роботи, перелік питань до підсумкового контролю, теми для реферативних досліджень та рекомендована література.

Методичні рекомендації розроблені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

УДК 378:005.584(072)

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	11
ПОЛІТИКА КУРСУ.....	24
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	26
ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	28
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	30

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Освітній менеджмент та моніторинг якості освіти» розроблені на кафедрі соціальної роботи факультету психології та соціальної роботи ОНУ імені І.І. Мечникова на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідно до навчального плану для спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». Згідно з навчальним планом «Освітній менеджмент та моніторинг якості освіти» є дисципліною обов'язкового циклу і її вивчення здійснюється на 1-му курсі навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Актуальність навчальної дисципліни «Освітній менеджмент та моніторинг якості освіти». Перехід суспільства на новий етап соціального розвитку детермінує гнучкість системи освіти, її інноваційну спрямованість. Ефективність вирішення стратегічних суспільних завдань, визначених у законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Національній стратегії розвитку освіти в Україні та інших основних нормативно-правових та директивних документах, у першу чергу, залежить від якості управління, що здійснюється в закладах освіти, та відповідної компетентності їх керівників.

Аналіз актуальних досліджень дозволив відзначити, що вітчизняний і зарубіжний досвід засвідчують пошук нових концептуальних підходів до структурування й прогнозування навчально-виховних систем. Розв'язання означеної проблеми вимагає оновлення системи освіти в цілому й системи професійно-педагогічної підготовки сучасного керівника освітнього закладу.

Переосмислення теорії управління освітньою організацією, поява нових управлінських функцій та функціональних обов'язків зумовлює нові вимоги до підготовки керівних кадрів. Проблема формування професіоналізму та управлінської компетентності керівників закладів освіти знайшла своє відображення у працях вітчизняних учених.

Більшість з них засвідчують, що управлінська діяльність керівника закладу освіти в сучасних умовах потребує оволодіння педагогічним менеджментом,

знаннями й уміннями суміжних галузей наук з управління. Водночас практика свідчить про недостатню готовність керівників навчальних закладів до професійної управлінської діяльності та відсутність у багатьох з них необхідної управлінської компетентності.

Мета навчальної дисципліни: формування управлінської компетентностей майбутніх педагогічних працівників, формування у студентів уявлень про сучасний стан моніторингу якості освіти та педагогічного контролю в системі вищої освіти.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів з основними поняттями та категоріями освітнього менеджменту та моніторингу якості освіти;
- охарактеризувати ієрархію основних рівнів освітнього менеджменту, визначити їх основні характерні ознаки;
- сформувати вміння проводити контроль, оцінку і моніторинг якості освіти з використанням сучасних методів педагогічного оцінювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- поняття «управління», основну мету, завдання та функції управління;
- основні компоненти системи «управління освітою»;
- зміст та структуру управлінської компетентності педагогічних і керівних кадрів освіти;
- поняття про педагогічну систему, основні види і типи систем, їх властивості та ознаки, класифікації;
- особливості підготовки менеджера освіти;
- зміст та методику планування діяльності закладів освіти;
- функції контролю в управлінні освітнім закладом;
- шляхи підвищення ефективності контрольно-аналітичної діяльності в освіті;

вміти:

- прогнозувати діяльність закладу, установи;
- визначати зміст і структуру діяльності закладу, установи;
- розподілити службові повноваження між працівниками освітнього закладу;
- планувати роботу закладу, установи;
- ефективно організовувати роботу підлеглих;
- розробляти стратегію діяльності.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Теоретичні основи освітнього менеджменту

Тема 1. Поняття освітнього менеджменту, його категорій.

Тема 2. Структура управління педагогічними системами.

Тема 3. Прийняття управлінських рішень освітньому менеджменті.

Змістовий модуль II. Організаційно-методичні основи освітнього менеджменту

Тема 4. Організація діяльності суб'єктів менеджменту.

Тема 5. Діяльності менеджера в освіті

Тема 6. Система планування та контролю за освітнім процесом.

Тема 7. Етика керівника закладу освіти. Інноваційні технології гуманістичного підходу.

Змістовий модуль III. Моніторинг якості освіти

Тема 8. Сутність, мета і завдання моніторингу в освіті.

Тема 9. Якість освіти як об'єкт моніторингу.

Тема 10. Технологія проведення моніторингових досліджень.

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема № 1. Сутність і задачі менеджменту в освітній діяльності

Мета: поглибити знання про сутність і специфіку педагогічного менеджменту в сучасній школі, розкрити поняття «Організація», «Менеджмент», «Педагогічний менеджмент», схарактеризувати основні функції педагогічного менеджменту.

Основні поняття: Організація, менеджмент, педагогічний менеджмент, керівництво.

План:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Охарактеризувати менеджмент як специфічну сферу людської діяльності. Розкрити сутність поняття «Організація», «Менеджмент», «Педагогічний менеджмент», «Освітній менеджмент»
2. Визначити предмет, мету та основні завдання менеджменту
3. Виокремити сфери діяльності в освітньому менеджменті. Схарактеризуйте рівні менеджменту.
4. Розкрити основні функції менеджменту.
5. Розкрити класифікацію методів освітнього менеджменту. Визначте напрями та ефективність застосування методів.

II. Практичні завдання:

1. Визначити історичні етапи розвитку освітнього менеджменту.
2. Схарактеризувати сучасні школи управління.

3. Схематично представити співвідношення сфер та рівнів менеджменту
4. Заповнити таблицю як форму звітності до питання № 5.

Назва методів	Напрямки застосування методу	Ефективність застосування методу	Недоліки, неможливість ефективного застосування

Завдання для самостійної роботи

1. Наочно презентувати організаційні підходи наукового менеджменту.
2. Виявити особливості, функції, завдання освітнього менеджменту. Представити у вигляді схеми.

Література:

1. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с.
2. Аспекти управлінської діяльності в школі. Частина I / Упоряд. Н. Мурашко. К. : Ред. Заг. газ., 2015. 128 с.
3. Мармаза О.І. Менеджмент освітніх організацій / О.І. Мармаза. Харків : Щедра садиба, 2017. 126 с.

Тема № 2. Сутність педагогічної системи як об'єкта управління.

Мета: сформулювати поняття про систему як певну цілісність, поняття про відкриту систему, визначити умови існування системи, визначити структурні компоненти педагогічного процесу.

Основні поняття: педагогічна система, закрита система, відкрита система, функціонування педагогічної системи, умови функціонування системи.

План:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Розкрити сутність поняття «Система», «Педагогічна система»
2. Назвіть основні завдання педагогічної системи та умови функціонування.
3. Розкрийте структурні та функціональні компоненти педагогічної системи
4. Назвіть основні напрямки менеджменту в діяльності педагога.
5. Схарактеризуйте поняття «Інформація» та «Комунікація» як обов'язкову умову вирішення проблем в організації навчально-виховного процесу.

II. Практичне завдання:

Розкрити функціональні компоненти в напрямках діяльності сучасного менеджера (представити у вигляді таблиці).

Функціональний компонент	Декан	Заступник декана	Викладач	Куратор
Аналіз				
Планування				
Організація				
Контроль				

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати управлінські школи.
2. Підготувати презентацію за вибором. «Школа наукового управління Ф.Тейлора», «Школа наукового управління Г. Саймона», «Школа адміністративного управління А. Файоля», «Школа людських відносин Е.Мейо», «Школа організаційної поведінки Ф. Герцберга»

Література:

1. Кисельова О. І. Якість вищої освіти: організація навчання та вимірювання знань: [монографія] / О.І. Кисельова, Л.В. Коломієць, А.Г. Шевцов. Одеса : Бондаренко М.О., 2017. 244 с.
URL: https://www.pedagogic_master.com.ua/public/book2.pdf
2. Немець Л. М. Педагогічний менеджмент : навчально-методичний посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія) / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, М. О. Логвинова. Харків, 2019. 86 с.
3. Мармаза О.І. Менеджмент освітніх організацій / О.І. Мармаза. Харків : Щедра садиба, 2017. 126 с.

Тема 3. Інноваційні моделі прийняття управлінських рішень.

Мета: розкрити інноваційні моделі прийняття управлінських рішень в педагогічному менеджменті.

Основні поняття: інноваційні моделі, управлінські рішення, умови, фактори, вимоги до прийняття управлінських рішень.

План:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Розкрити сутність управлінських рішень.
2. Наведіть приклади класифікацій управлінських рішень.
3. Який механізм вироблення раціональних рішень.
4. Наведіть умови прийняття управлінських рішень та вимоги.
5. Які існують моделі прийняття рішень. Інноваційні моделі.

II. Практичне завдання:

1. Наведіть приклади інноваційних моделей прийняття управлінських рішень.
Представите у вигляді презентації.

Завдання для самостійної роботи

1. Визначити фактори, які впливають на процес прийняття управлінських рішень.
2. Розробити моделі прийняття рішень.
3. Схарактеризувати вимоги до прийняття управлінських рішень.
Представити у вигляді презентації.

Рекомендована література:

1. Наказ від 17 вересня 2021 р. № 568-21 Про затвердження професійного стандарту Керівник ЗСО

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09>

2. Немець Л. М. Педагогічний менеджмент : навчально-методичний посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія) / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, М. О. Логвинова. Харків, 2019. 86 с.

Тема 4. Особистість менеджера в освітній діяльності

Мета: схарактеризувати особистість менеджера в освіті, виявити сфери діяльності.

Основні поняття: особистість, менеджер, діяльність, освітня діяльність.

План:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Розкрити сутність поняття «Менеджер», «Менеджер в освіті»
2. Виокремити ознаки діяльності сучасного менеджера.
3. Схарактеризуйте сфери діяльності менеджера
4. Визначити основні здібності сучасного менеджера та особистісно-професійні якості.
5. Назвіть стилі керівництва менеджера в освіті. Які чинники впливають на стилі керівництва.

II. Практичне завдання:

Підготувати та презентувати проєкт «Я менеджер сучасної освітньої організації», використовуючи функціональний компонент.

Завдання для самостійної роботи

Підготувати та презентувати доповідь «Посадові вимоги до керівника сучасної освітньої організації».

Література:

1. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с.
2. Черновол-Ткаченко Р.І. Система планування в освітніх організаціях. Методичні рекомендації для студентів зі спеціальності 073 «Менеджмент». Х. : ТОВ «Планета-Прінт», 2020. 68 с.

Тема № 5. Концептуальні основи діяльності менеджера освіти

Мета: схарактеризувати концептуальні основи діяльності менеджера освіти, розкрити структуру управлінської діяльності

Основні поняття: менеджер, діяльність, освітня діяльність управління, керівництво.

План:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Сучасні концептуальні основи діяльності менеджера.
2. Сфери діяльності освітнього менеджменту
3. Роль та функції адміністратора в системі освіти.
4. Стили керівництва.
5. Сутність і структура управлінської діяльності менеджера освіти.

II. Практичне завдання:

Розкрити та презентувати техніку (на вибір) щодо розробки власної програми ефективного менеджменту в сфері освіти:

- Гроші не все вирішують... чому колеги іноді залишають місце роботи, навіть уходячи від великої заробітної платні
- Що дійсно важливо для моїх колег?
- Хто є Ваш колега «Патріот» чи «Господар»
- Західні теорії мотивації та наша практика. Порівняльна характеристика.
- Симптоми хвороби «Демотивація», її причини та методи «лікування».
- Нематеріальна мотивація.
- «Зворотній зв'язок» як основний засіб нематеріального вмотивування.
- «Метод гамбургера»
- «Батог» и «пряники» - в яких випадках використовуємо
- Лояльність співпрацівників як індикатор мотивації в процесі діяльності.
- Внутрішньокolleктивна інформація як засіб підтримки мотивації персоналу
- «Історія успіху» та «бачення світлого майбутнього» як нематеріальні мотиватори в діяльності.
- Індивідуальне планування кар'єри як потужний мотиватор співпрацівників
- Підтримка мотивації та лояльності співпрацівників в складних умовах діяльності організації
- Спрямовання діяльності щодо мотиваційних впливів на співпрацівників.

Завдання для самостійної роботи

Підготувати реферати, представити у вигляді презентації «Місія менеджера освіти» «Особистість менеджера освіти», «Модернізація змісту, форм і методів управлінської діяльності менеджера в освіті».

Література:

1. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с.
2. Аспекти управлінської діяльності в школі. Частина I / Упоряд. Н. Мурашко. К. : Ред. Заг. газ., 2015. 128 с.
3. Мармаза О.І. Менеджмент освітніх організацій / О.І. Мармаза. Харків : Щедра садиба, 2017. 126 с.

Тема № 6. Планування та контроль-оцінююча діяльність в закладах освіти

Мета. Розкрити сутність поняття, принципи, елементи, форми планування планування, контроль, управлінський контроль, визначити мету управлінського контролю, принципи та методи, виокремити основні вимоги щодо управлінського контролю

Основні поняття: планування, контроль, управлінський контроль, методи контролю, принципи контролю.

План:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Сутність і зміст функції планування
2. Організація процесу планування
3. Система планування в закладі освіти
4. Організація внутрішнього контролю в ЗВО.
5. Сутність поточної оцінки. Форми і засоби оцінки роботи науково-

педагогічних працівників.

II. Практичне завдання:

Проаналізувати статтю зарубіжних авторів з тематики освітнього менеджменту «Планування діяльності керівника ЗВО». Представити рецензію.

Завдання для самостійної роботи

Підготувати та презентувати доповідь «Контроль як функція управлінського циклу», «Практичні підходи щодо планування роботи освітньої організації «Методи і форми внутрішньошкільного контролю».

Література:

1. Наказ від 17 вересня 2021 р. № 568-21 Про затвердження професійного стандарту Керівник ЗСО

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09>

2. Немець Л. М. Педагогічний менеджмент : навчально-методичний посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія) / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, М. О. Логвинова. Харків, 2019. 86 с.

Тема 7. Етика управління та керівництва в ЗВО

Мета: проаналізувати етику управління та керівництва в закладах ЗВО

Основні поняття: етика, етика управління, етика взаємовідносин

План:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Схарактеризуйте професійну етику: виникнення, сутність та призначення.
2. Які завдання професійної етики.
3. Яка сутність і значення поняття «мораль».
4. Етичні основи як шлях професійного самовизначення та самореалізації.
5. Схарактеризуйте етику управління та керівництва в освітніх закладах в сучасних умовах

II. Практичне завдання:

Наведіть приклади моделей спілкування менеджера освіти.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати думки вітчизняних філософів про етику взаємовідносин.
2. Підготувати та презентувати доповідь «Етичні основи як шлях професійного самовизначення та самореалізації» «Етика у міжнаціональному співробітництві»

Література:

1. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика : навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с.
2. Аспекти управлінської діяльності в школі. Частина I / Упоряд. Н. Мурашко. К. : Ред. Заг. газ., 2015. 128 с.

3. Мармаза О.І. Менеджмент освітніх організацій / О.І. Мармаза. Харків : Щедра садиба, 2017. 126 с.

Тема 8. Сутність та структура моніторингу якості освіти

Мета: визначити сутність моніторингу освітнього процесу, розглянути його основні напрямки, структуру, етапи.

Основні поняття: моніторинг, виховний процес, етапи моніторингу, інструментарій моніторингу, якість освіти.

План:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Схарактеризуйте моніторинг освітнього процесу в ЗВО.
2. Виокремити структурні компоненти моніторингу освітнього процесу
3. Розкрийте функції моніторингу якості освіти.
4. Визначте види та етапи моніторингу.
5. Назвіть методи проведення моніторингу та інструментарій.

II. Практичне завдання:

Підготувати класифікацію методів моніторингу в освіті. Представити у вигляді таблиці

Завдання для самостійної роботи

1. Визначити задачі моніторингу в освіті.
2. Схарактеризувати види педагогічного моніторингу.

Література:

1. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с.
2. Аспекти управлінської діяльності в школі. Частина I / Упоряд. Н. Мурашко. К. : Ред. Заг. газ., 2015. 128 с.
3. Мармаза О.І. Менеджмент освітніх організацій / О.І. Мармаза. Харків : Щедра садиба, 2017. 126 с.

Тема 9. Складові якості освіти: критерії і показники

Мета: виявити складові якості освіти, проаналізувати критерії та показники.

Основні поняття: якість освіти, моніторинг якості освіти.

План:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Базові поняття якості освіти. Якість освіти як об'єкт моніторингового дослідження.
2. Критерії і показники якості освіти.
3. Функції моніторингу якості освіти.
4. Рівні функціонування системи моніторингу.
5. Види моніторингових досліджень.

II. Практичне завдання:

Проаналізувати методи опитування щодо визначення якості освіти з ОНУ.

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати доповідь «Історія розвитку моніторингу якості освіти».
2. Виявити складові якості освіти.

Література:

1. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с.
2. Аспекти управлінської діяльності в школі. Частина I / Упоряд. Н. Мурашко. К. : Ред. Заг. газ., 2015. 128 с.
3. Мармаза О.І. Менеджмент освітніх організацій / О.І. Мармаза. Харків : Щедра садиба, 2017. 126 с.
4. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти : навч.-метод. посібник / укл. Н. М. Стеценко. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2013. 257 с.

Тема 10. Цілепокладання та планування моніторингового дослідження

Мета: визначити етапи підготовки та проведення моніторингового дослідження якості освіти.

Основні поняття: моніторингове дослідження, аналіз, методи моніторингового дослідження.

План:

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Цілепокладання та планування дослідження.
2. Проведення дослідження. Збір та обробка результатів.
3. Аналіз та інтерпретація результатів дослідження.
4. Інформаційне забезпечення моніторингу якості освіти.
5. Вимоги до інформації: точність, чіткість, своєчасність (оперативність), повнота, доступність, корисність.

II. Практичне завдання:

Виявити етапи підготовки та проведення моніторингового дослідження якості освіти

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методи підготовки та здійснення моніторингових досліджень якості освіти.
2. Визначити вимоги до інформації: точність, чіткість, своєчасність (оперативність), повнота, (доступність, корисність).

Література:

1. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с.
2. Аспекти управлінської діяльності в школі. Частина I / Упоряд. Н. Мурашко. К. : Ред. Заг. газ., 2015. 128 с.
3. Мармаза О.І. Менеджмент освітніх організацій / О.І. Мармаза. Харків : Щедра садиба, 2017. 126 с.

4. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти : навч.-метод. посібник /укл. Н.М.Стеценко. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2013. 257с.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Принципи педагогічної взаємодії:

- Співробітництво: позитивна мотивація, активність, зацікавленість, педагогічний пошук і творчість
- Відкритість новому педагогічному мисленню й конструктивна критика
- Від засвоєння готових форм до розуміння діалектики розвитку педагогічних явищ, процесів і систем, факторів та механізмів, які діють в освіті
- Від орієнтації на «складання іспиту» до отримання задоволення від процесу власного професійно-педагогічного зростання.

Політика щодо відвідування занять та запізнень.

Відвідування занять є обов'язковим. За активну участь, за виконання практичних завдань нараховуються відповідні бали. Графік відпрацювань складається разом з лектором.

Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова» (poloz-org-osvit-process_2022.pdf). Запізнення не бажані. Семінарські заняття відпрацьовуються (очно). Графік відпрацювань складається разом з лектором.

Політика щодо академічної доброчесності.

Усі письмові роботи (реферат, проєкт, портфоліо), презентації та виступи з доповідями мають бути авторськими, оригінальними.

Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua))

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені

I.I. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)

Завдання із самостійної роботи, які подаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижче (-1 бал).

Мобільні пристрої.

Допускається використання смартфона, планшету або іншого пристрою з доступом до інтернет-мережі під час лекційного заняття у випадках роботи з літературними джерелами та їх обговоренням (визначається лектором).

Поведінка в аудиторії

Ділова та одночасно творчо-емоційна атмосфера, що базується на доброзичливості та довірі. Міжособистісна комунікація.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Що таке організація та які загальні риси мають усі організації як об'єкти управління?
2. Які фактори обумовлюють необхідність управління організацією? У чому полягає мета організації?
3. Охарактеризуйте сутність понять «Управління», «Менеджмент», «Адміністрування», «Керування». Які завдання менеджменту.
4. Як ви розумієте поняття «Педагогічний менеджмент», «Освітній менеджмент» (порівняльна характеристика).
5. Назвіть та охарактеризуйте основні функції освітнього менеджменту.
6. У чому полягають особливості організації як функції управління?
7. Як Ви розумієте сутність планування як функції управління?
8. Що таке контроль? Визначте його місце в процесі управління?
9. Які існують рівні менеджменту?
10. Назвіть структурні компоненти освітнього менеджменту.
11. Дайте визначення поняттю «Менеджер»
12. Які ролі виконують менеджери в організації? Як Ви їх розумієте? Наведіть приклади.
13. Охарактеризуйте основні здібності менеджера?
14. Які існують сфери діяльності менеджера. Охарактеризуйте ознаки діяльності менеджера.
15. Назвіть основні задачі управління в галузі вищої школи.
16. Які існують принципи управління?
17. Назвіть функції управлінської діяльності.
18. Які існують форми управління?
19. Охарактеризуйте класифікацію методів управління освітньою діяльністю.
20. Назвіть особистісно-професійні якості керівника НВЗ.
21. Дайте характеристику стилям керівництва НВЗ.
22. Охарактеризуйте педагогічну систему. Типи.

23. Назвіть умови функціонування педагогічними системами.
24. Які існують структурні компоненти педагогічної системи.
25. Назвіть функціональні компоненти педагогічної системи.
26. Охарактеризуйте поняття моніторинг якості освіти.
27. Яка мета і завдання моніторингу.
28. Схарактеризуйте моніторинг і педагогічну діагностику.
29. Назвіть принципи моніторингових досліджень.
30. Розкрийте функції моніторингу якості освіти.
31. Назвіть рівні функціонування системи моніторингу.
32. Визначте види моніторингових досліджень.
33. Схарактеризуйте внутрішній моніторинг.
34. Схарактеризуйте зовнішній моніторинг.
35. Які існують види і механізми педагогічного моніторингу
36. Охарактеризуйте технології педагогічного моніторингу.
37. Назвіть задачі і класифікації, що використовуються під час педагогічного моніторингу.
38. Охарактеризуйте тест як основну форму моніторингу знань здобувачів ВО.
39. Охарактеризуйте поняття «методи моніторингових досліджень», класифікація методів моніторингових досліджень.
40. Розкрийте базові поняття якості освіти. Складові якості освіти.
41. Визначте критерії і показники якості освіти.
42. Яке нормативно-правове забезпечення системи моніторингу якості освіти.
43. Назвіть етапи підготовки та проведення моніторингового дослідження якості освіти.
44. Назвіть інструментарій дослідження.
45. Яким чином відбувається збір та обробка результатів.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Форми управлінського впливу: лідерство та влада
2. Стили управління в освіті
3. Стили та напрямки лідерства в освіті
4. Дослідження природи лідерства в освіті
5. Проектування Я-концепції лідера XXI століття
6. Дослідження концепцій лідерства
7. Мотиви управлінської діяльності
8. Фактори мотивації діяльності членів освітньої організації
9. Мотивація роботи освітян
10. Оптимізація соціально-психічного клімату в освітній організації
11. Дослідження психічної готовності менеджера до управлінської діяльності
12. Дослідження ефективності технології партнерства у взаємодії
13. Стили менеджменту
14. Модель сучасного менеджера освіти
15. Компетенції менеджера освіти
16. Управління менеджером власною поведінкою
17. Самоуправління та самовдосконалення менеджера
18. Дослідження придатності людини до управлінської діяльності
19. Організаційні структури освітнього закладу
20. Типи організаційних структур управління
21. Структурування повноважень і відповідальності
22. Дослідження організаційних структур освітнього закладу
23. Умови вдосконалення організаційних структур освітнього закладу
24. Ефективність стратегічного управління освітнім закладом
25. Освітня організація
26. Основні закони менеджменту
27. Сутність і переваги стратегічного управління
28. Інноваційний освітній менеджмент

30. Ефективність стратегічного планування діяльності освітнього закладу

31. Освітньо-організаційні моделі управління освітнім закладом

Загальні вимоги до реферату

- Мова – державна.
- Стиль – науковий.
- Послідовність – логічна.
- Формат сторінок – А4.
- Шрифт та розмір – Times New Roman, 14.
- Міжрядковий інтервал – полуторний.
- Обсяг реферату: 10-20 сторінок
- Поля: ліве поле – 20 мм, праве – 20 мм, верхнє і нижнє – 20 мм (або 25 мм і 20 мм відповідно, в залежності від умов навчального закладу).
- Простий план – 3-4 пункти.
- Список джерел – 10-15 найменувань (джерела з 2015 р.)
- Заголовки розділів пишуться – ВЕЛИКИМИ літерами.
- Заголовки підрозділів пишуться – Маленькими літерами (крім першої).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с.
2. Аспекти управлінської діяльності в школі. Частина I / Упоряд. Н. Мурашко. К. : Ред. Заг. газ., 2015. 128 с.
3. Мармаза О.І. Менеджмент освітніх організацій / О.І. Мармаза. Харків : Щедра садиба, 2017. 126 с.
4. Мониторинг та оцінювання якості освіти: навчально-методичний посібник до курсу / авт.-упоряд. І.В.Єгорова. Івано-Франківськ, 2021. 141 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/BA.pdf>
5. Нємець Л. М. Педагогічний менеджмент : навчально-методичний посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія) / Л. М. Нємець, К. Ю. Сегіда, М. О. Логвинова. Харків, 2019. 86 с.
6. Черновол-Ткаченко Р.І. Система планування в освітніх організаціях. Методичні рекомендації для студентів зі спеціальності 073 «Менеджмент». Х. : ТОВ «Планета-Прінт», 2020. 68 с.

Додаткова

1. Кисельова О. І. Якість вищої освіти: організація навчання та вимірювання знань: [монографія] / О.І. Кисельова, Л.В. Коломієць, А.Г. Шевцов. Одеса : Бондаренко М.О., 2017. 244 с. URL: <https://www.pedagogicmaster.com.ua/public/book2.pdf>
2. Нагорна Н. В. Роль педагогічної компетентності у становленні особистості сучасного фахівця сфери соціальних послуг Региональная Академия Менеджмента. I том сборника материалов II Международной

научно-практической конференции Менеджмент качества: поиск и решения (23-25 ноября 2016 г. Шанхай, Китай). С. 104-111.

3. Нагорна Н. В. «Щодо впровадження інноваційних технологій в сучасній освіті» Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції Соціально-гуманітарні дисципліни: напрямки наукового пошуку, м. Дніпропетровськ, 12 квітня 2016 р. : у 2-х частинах. Д. : ТОВ Інновація, 2016. Частина II. С. 43-46

4. Нагорна Н. В. Світоглядні орієнтації особистості в контексті модернізації освіти в Україні Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXIII Каришинські читання) 19-20 травня 2016 р., м. Полтава. С. 286-288.

5. Наказ від 17 вересня 2021 р. № 568-21 Про затвердження професійного стандарту Керівник ЗСО

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09>

6. Павлютенков Є. М. Основи управління школою. Х.: Вид. група «Основа», 2016. 176 с.

7. Положення про загальноосвітній навчальний заклад. Інф. збірник МО України. 2016. №7.

8. Цехмістрова Г. С. Управління в освіті та педагогічна діагностика. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 280 с.

9. Цюман Т. П., Бойчук Н. І. Кодекс безпечного освітнього середовища: метод. посіб. / за заг. ред. Цюман Т. П. Київ : Український фонд «Благополуччя дітей», 2018. 56 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/con/>

2. <http://nbuv.gov.ua/> Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
3. <http://www.dnrb.gov.ua/> Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
4. <http://www.osvita.org.ua/> Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
5. [http://pedagogika.ucoz.ua/load/pedagogika/materiali_dlia_samostijnogo_organizacij_a/8I.chie_ta_ozuyiii_ikga\)ipii/8-1_-0-12](http://pedagogika.ucoz.ua/load/pedagogika/materiali_dlia_samostijnogo_organizacij_a/8I.chie_ta_ozuyiii_ikga)ipii/8-1_-0-12)
6. http://ebk.net.ua/Book/pedagogics/volkova_pedagogika/part3/3202.htm
7. <http://osvita.ua/school/upbring/5828>
8. <http://teacher.at.ua/publ/40-1-0-677>
9. http://www.zippo.net.ua/index.php?page_id=115
10. http://petschool.at.ua/publ/robota_klasnogo_kerivnika/5-1-0-17

Навчальне видання

ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Електронні методичні рекомендації
до семінарських занять з курсу
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Електронне практичне видання

Укладач:

Нагорна Наталія Володимирівна

Шрифт Times New Roman.

Системні вимоги:

операційна система сумісна з програмним забезпеченням
для читання файлів формату PDF.

Обсяг даних 0,3 МБ.

Оригінал макет виготовлено в авторській редакції

Кафедра соціальної роботи
Факультет психології та соціальної роботи
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
вул. Дворянська, 2, м. Одеса, 65082
social-work@onu.edu.ua